

Poľnohospodárske družstvo Jelšovce

Jelšovce 141, 951 43 Jelšovce

Modernizácia chovu ošípaných

**Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti vypracované podľa zákona
č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene
a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov**

M a r e c 2021

I. Údaje o navrhovateľovi

1. Názov (meno)

Poľnohospodárske družstvo Jelšovce

2. Identifikačné číslo

17 638 127

3. Sídlo

Jelšovce č. 141, 951 43 Jelšovce

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa

Ing. Marián Ondruš – predseda predstavenstva

PD Jelšovce, 951 43 Jelšovce

tel. č.: 037/7893015, 037/7893011

email: pd.jelšovce.nr@gmail.com

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie

Ing. Marián Ondruš, PD Jelšovce, 951 43 Jelšovce, tel. č. +421 907 798 902

II. Názov zmeny navrhovanej činnosti

„Modernizácia chovu ošípaných“

Cieľom projektu je investíciami do živočíšnej výroby zvýšiť konkurencieschopnosť Poľnohospodárskeho družstva Jelšovce. Navrhovaná činnosť „Modernizácia chovu ošípaných“ v zmysle prílohy č.8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov spadá pod:

kapitola č. 11. Poľnohospodárska a lesná výroba

• položka č. 1., písm. b):

Zariadenia na intenzívnu živočíšnu výrobu vrátane depónií vedľajších produktov s kapacitou ošípaných od 200 ks do 2000 ks (nad 30 kg) alebo do

750 ks prasníc - časť B – podliehajú zisťovaciemu konaniu v zmysle zákona. Navrhovaná činnosť bola posudzovaná ešte v roku 2017 a v danej veci bolo vydané rozhodnutie č. OSZP3-2017/021554-011-F07 zo dňa 12.06.2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 12.07.2017. Keďže dochádza len k zmene technológie, navrhovaná činnosť podlieha oznámeniu zmeny činnosti v zmysle zákona. Pre účely posúdenia navrhovanej činnosti je vypracované toto Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti.

III. Údaje o zmene navrhovanej činnosti

1. Umiestnenie navrhovanej činnosti

Kraj: Nitriansky
Okres: Nitra
Obec: Jelšovce
Katastrál. územie: Jelšovce
Parcelné číslo: areál PD Jelšovce, par. č. 2430/18 (zastavaná plocha a nádvorie) s aktuálnym umiestnením pozemku v intraviláne obce Jelšovce

Umiestnenie navrhovanej činnosti

2. Opis technického a technologického riešenia vrátane požiadaviek na vstupy (záber pôdy, spotreba vody, ostatné surovínové a energetické zdroje, dopravná a iná infraštruktúra, nároky na pracovné sily, iné nároky) a údajov o výstupoch (napríklad zdroje znečistenia ovzdušia, odpadové vody, iné odpady, zdroje hluku, vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu, iné očakávané vplyvy, napríklad vyvolané investície)

Poľnohospodárske družstvo Jelšovce je situované na severovýchodnom okraji intravilánu obce Jelšovce v centrálnej časti katastra medzi štátnou cestou I. triedy I/64 a korytom rieky Nitra. Vzdialenosť lokality navrhovanej činnosti od najbližšej obytnej zóny obce je cca 350 m. Poľnohospodárske družstvo Jelšovce bolo založené na ustanovujúcej schôdzi dňa 5.3.1991 po rozdelení JRD ZOBOR Výčapy – Opatovce na päť samostatne hospodáriacich subjektov – teda začalo svoju činnosť ešte pred účinnosťou zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Poľnohospodárske družstvo sa zaoberá v prevažnej miere poľnohospodárskou činnosťou, hlavným výrobným zameraním je rastlinná výroba a chov ošípaných. V rámci rastlinnej výroby hospodári na vyše 900 ha poľnohospodárskej pôdy, kde pestuje pšenicu mäkkú ozimnú, pšenicu tvrdú ozimnú, pšenicu tvrdú jarnú, jačmeň jarný, kukuricu na zrno, hrach krmny, repku olejnú ozimnú a cukrovú repu. Čo sa týka živočíšnej výroby, poľnohospodárske družstvo sa zameriava na chov ošípaných, pričom sa jedná o uzatvorený uzavretý chov ošípaných. V predchádzajúcich rokoch boli v rámci chovu ošípaných už realizované v areáli družstva viaceré investície týkajúce sa zlepšenia životných podmienok chovaných zvierat a technológie chovu.

Poľnohospodárske družstvo sa zmeriava predovšetkým na mäsové typy ošípaných, pričom sa vykonáva prirodzená plemenitba s kancami mäsových plemien. Realizuje teda vlastný rozmnožovací chov ošípaných, v dôsledku čoho nemusí nakupovať prasnice, ale odchováva si vlastné prasničky. Prasnice majú do pripustenia vlastné oddelenie v časti maštale. Neskôr sa presúvajú do pôrodne. S plemenárom sa vyberá, ktorá časť prasničiek ide do chovu, a ktoré idú na porážku. Do chovu ročne zaraďuje približne sto prasničiek.

Poľnohospodárske družstvo celkovo disponuje piatimi maštalami na jednom mieste v rámci svojho areálu. Ide o pôrodnú a výkrmňu. Poľnohospodárske družstvo k 01.02.2021 malo nasledovné stavy hospodárskych zvierat: prasnice – 147 ks; chovné prasničky – 74 ks; predvýkrm ošípaných – 641 ks; výkrm ošípaných – 650 ks; ciciaky – 353 ks; kanci 4 ks.

Poľnohospodárske družstvo realizuje výrobu krmných zmesí vo vlastnej výrobni. Vo výrobe krmív je žiadateľ v súčasnosti sebestačný. Ako hlavné vstupné suroviny sú do výroby krmív používané najmä pšenica, jačmeň a kukurica, ktoré sú skladované priamo u navrhovateľa a sú získavané z vlastnej rastlinnej výroby, prípadne sa krmne obilie nakupuje od pestovateľov. V areáli sa nachádza sýpka, v ktorej je umiestnená výrobná krmných zmesí a aj slúži na skladovanie komponentov potrebných na ich výrobu. V areáli družstva je umiestnená aj predčistička hlavne na obiloviny, repku, slnečnicu a kukuricu ako aj sklady na

preskladnenie jednotlivých komodít od zberu až po ich predaj (celkovo sa dá preskladniť cca 3 500 t jednotlivých plodín).

S ohľadom na odvádzanie hnoja, každý objekt má vytvorenú hnojnú koncovku. Hnoj sa obežným pásom sťahuje na koncovky a odtiaľ sa zväža na pevné hnojisko v areáli družstva. V areáli družstva sa nachádzajú aj budovy, ktoré sa pred tým využívali na chov hovädzieho dobytku a dojníc, ale v súčasnosti sa tento chov nevykonáva. Tieto stavby sú momentálne prázdne. Družstvo má aj vlastné mechanizačné dielne, z ktorých jednu prenajíma a jednu využíva pre vlastnú potrebu.

Navrhovateľ plánuje na existujúcom objekte nachádzajúcom sa na parc. č. 2430/18 k.ú. Jelšovce realizovať investície za účelom modernizácie existujúceho objektu (maštale) a osadenia novej technológie kŕmenia výkrmových ošípaných. Realizáciou tejto investície sa nemení spôsob užívania objektu a ani schválené parametre chovu. Navrhovanou zmenou nebude navýšený počet zvierat na družstve. Hlavným cieľom predkladanej navrhovanej činnosti je zvýšenie konkurencieschopnosti navrhovateľa v oblasti živočíšnej výroby.

Modernizáciu (osadenie novej technológie kŕmenia a výmena strešnej krytiny) vyvolali mimo technického stavu objektov aj súčasné trendy v zlepšovaní podmienok pre chov hospodárskych zvierat, čo mimo obnovy technického stavu objektu maštale a modernizácie technického vybavenia, neznamenaá aj zvyšovanie plošných nárokov prislúchajúcich na jedno zviera.

Riešenie využíva existujúce prípojky na verejné inžinierske siete a areálové rozvody inžinierskych sietí. Nie je potrebné budovať nové prípojky IS na rozvody verejných inžinierskych sietí. Existujúce betónové a asfaltové komunikácie budú bez zmien. Navýšenie počtu zamestnancov sa nepredpokladá a nevyvolá tak potrebu na vybudovanie nových parkovacích státí pre zamestnancov a návštevy v areáli. Navrhovanou zmenou činnosti nedôjde k zmene dopravnej infraštruktúry v území, nakoľko je táto pre navrhovanú zmenu dostatočná. Navrhované riešenie zodpovedá súčasným technickým možnostiam a vyhovuje kritériám pre moderné prevádzky. Navrhovaná rekonštrukcia nemá žiadne väzby na jestvujúcu okolitú výstavbu. Rekonštruovaný je existujúci objekt, ku ktorému má investor vlastnícke právo. Všetky nové úpravy sú riešené v rámci pozemku a objektu vo vlastníctve alebo správe navrhovateľa.

V rámci projektu sa plánuje výmena technológie kŕmenia prasníc za novú - samostatnú automatickú, počítačom riadenú, samoobslužnú kŕmnu stanicu s dávkovačom suchého krmiva s automatickým pridávaním vody. Cena spolu s montážou predstavuje cca 33 000,- Eur. Nová technológia slúži na presné individuálne kŕmenie chovných prasníc v uzatvorených priestoroch. Na jednu kŕmnu stanicu pripadá cca 60 ks prasníc. Je možnosť aj ručnej prevádzky. Ručná prevádzka je určená na manuálne testovanie a zaúčanie zvierat pomocou mobilného telefónu, alebo ručného ovládania. Druh prevádzky je štandardne nastaviteľný softvérom príslušného zariadenia ovládania procesov. Charakteristika jednej chovnej stanice:

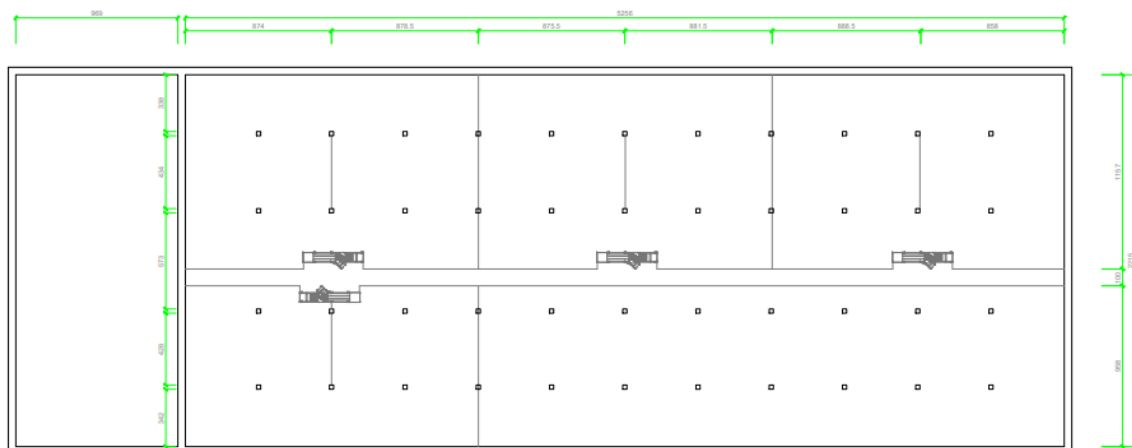
Počet zvierat na stanicu 20 – 60 ks.

- pneumatically riadené vstupné dvere

- zabránenie vstupu zvierat z opačnej strany
- všetky upevňujúce časti sú vyrobené z nerez
- bočné steny sú z materiálov odolných voči korózií a zo zvukovo-izolačných materiálov
- krmný manažment riadený pomocou krmného počítača
- kŕmenie na základe identifikácie zvierat.

Celkovo technológia sa skladá zo 4 ks krmných staníc, špirálový dávkovač 4 ks, osvetlenie žľabu, kompresor, kapacitné senzory, krmný počítač, ušné známky, prípojné vedenie, lankovoterčikový dopravník na dopravu krmnej zmesi zo zásobníka. Kŕmenie na základe identifikácie garantuje optimálne a individuálne kŕmenie každého zvieratá v skupinovom ustajnení. Každá chovná prasnica môže bez stresu prijať jej určenú individuálnu dávku a ešte sa aj ušetriť aj náklady na krmivo.

Výmena strešnej krytiny na vyššie uvedenom objekte maštale bude na celkovej výmere cca 1 650 m².

Plánovací náčrt rozmiestnenia krmných staníc v objekte

2.1 Požiadavky na vstupy

Záber pôdy

Modernizácia chovu ošípaných bude realizovaná na parcele č. 2430/18 k.ú. Jelšovce v existujúcom areáli poľnohospodárskeho družstva. Predmetná parcela je charakterizovaná ako zastavané plochy a nádvoria umiestnená v zastavanom území obce o celkovej výmere 1325 m². Vzhľadom k polohe a charakteru navrhovanej činnosti, pri realizácii zmeny navrhovanej činnosti nedôjde k záberu poľnohospodárskej ani lesnej pôdy.

Spotreba vody

V rámci navrhovanej zmeny činnosti sa potreba množstva vody pre celý areál nezmení. Počet chovaných zvierat na družstve nebude touto rekonštrukciou navýšený. Potreba pitnej vody pre zamestnancov, na napájanie ošípaných, na práce potrebné pri chove, technologické účely, zabezpečenie hygieny a na sociálne účely je zabezpečená z vlastného vodného zdroja a využíva sa na pitné, sociálne, výrobné a prevádzkové účely. Vŕtaná studňa HA1-102 sa nachádza v areáli poľnohospodárskeho družstva. Výdatnosť vodného zdroja je 4,2 l.s⁻¹. Množstvo odoberanej podzemnej vody zo studne je merané vodomermom. Voda zo studne je dodávaná do aknaglóbusu a rozvádzaná potrubím do jednotlivých objektov.

Po realizácii navrhovanej zmeny činnosti sa nepredpokladá zvýšenie zamestnanosti na farme oproti súčasnej úrovni, tzn. že potreba vody pre pracovníkov zostane na rovnakej úrovni. Zvýšená spotreba vody pre prevádzku celého objektu (zamestnanci + chov zvierat) sa po realizácii navrhovanej zmeny činnosti nepredpokladá.

Surovinové zdroje

Surovinové zabezpečenie chovu ošípaných na poľnohospodárskom družstve súvisí s bilanciou chovu, ktorá sa navrhovanou zmenou činnosti nezmení.

Zvieratá sú očkované a liečivá podávané podľa potreby a veterinárnych predpisov, lieky a vakcíny sú dodávané prostredníctvom spoločností licencovaných na Slovensku. Krmné zmesi sú ohľadom obsahu živín optimalizované pre rôzne fázy cyklu chovu zvierat.

Poľnohospodárske družstvo realizuje výrobu krmných zmesí vo vlastnej výrobni. Vo výrobe krmív je žiadateľ v súčasnosti sebestačný. Ako hlavné vstupné suroviny sú do výroby krmív používané najmä pšenica, jačmeň a kukurica, ktoré sú skladované priamo u navrhovateľa a sú získavané z vlastnej rastlinnej výroby, prípadne sa krmné obilie nakupuje od pestovateľov. Okrem toho sa využíva aj druhá trieda z čistenia obilnín a samozrejme nevyhnutné vitamínovo-minerálne doplnky, ktoré družstvo stabilne nakupuje od dodávateľa. Používa sa tiež sójový a repkový extrahovaný šrot a otruby. Ostatné suroviny sa získavajú podľa aktuálnej ponuky a ceny.

V rámci modernizácie chovu ošípaných v maštali umiestnenej na parcele č. 2430/18 k.ú. Jelšovce dôjde k výmene technológie kŕmenia prasníc. Osadia sa celkovo 4 ks krmných staníc s príslušenstvom, ktoré zabezpečí bezstresové a

individuálne kŕmenie chovných prasníc v uzatvorených priestoroch. Jedná sa o samostatnú automatickú, počítačom riadenú, samoobslužnú kŕmnu stanicu s dávkovačom suchého krmiva s automatickým pridávaním vody. Senzor presne rozpozná jednotlivé zviera, čím sa ušetrí náklady na krmivo.

Energetické zdroje

Poľnohospodárske družstvo je zásobované elektrickou energiou z vlastnej stožiarovej trafostanice s transformátorom o výkone 250 kVA, ktorá je umiestnená v rámci areálu. Rozvodmi je zabezpečená elektrická energia pre osvetlenie priestorov prevádzky a regulačnú techniku. V prípade výpadku dodávky elektrickej energie má poľnohospodárske družstvo náhradný zdroj – prenosný dieselaagregát. Existujúce objekty poľnohospodárskeho družstva sú napojené cez rozvádzače.

Spotreba elektrickej energie za rok zostane približne na súčasnej úrovni aj po realizácii navrhovanej zmeny činnosti.

Zásobovanie teplom – vykurovanie objektov poľnohospodárskeho družstva je zabezpečené zemným plynom z regulačnej stanice plynu vnútroareálovými rozvodmi k jednotlivým objektom do plynových spotrebičov. Plynoinštalácia je riešená pre potreby vykurovania v administratívnej budove (dva kotly s príkonom 25 kW). Mechanizačná dielňa je vykurovaná kotlom na spaľovanie balíkovej slamy. Maštal' – predvýkrm je vykurovaná kotlom na pelety. Výkrm nie je vykurovaný. V ostatných maštaliach na chov ošípaných sú inštalované elektrické podložky.

Potreba plynu sa po realizácii navrhovanej zmeny činnosti zásadne nezmení.

Dopravná a iná infraštruktúra

Areál poľnohospodárskeho družstva je dopravne napojený na miestnu prístupovú komunikáciu a odtiaľ výjazdom na cestu I. triedy I/64. Okrem napojenia na hlavný dopravný ťah je pre ďalší prístup na obhospodarované pozemky využívaná vybudovaná sieť miestnych a účelových komunikácií. Statická doprava je riešená pred výjazdom do areálu poľnohospodárskeho družstva. Prístup k rekonštruovanému objektu bude po jestvujúcich vnútorných areálových komunikáciách.

Ošípané, kŕmne zmesi, veterinárne a dezinfekčné prípravky používané pri chove sú privážané do prevádzky cestnými nákladnými dopravnými prostriedkami. Na vstupe do prevádzky je betónový dezinfekčný žľab pre potreby dezinfekcie dopravných prostriedkov. Jestvujúce komunikácie sú postačujúce pre dovoz surovín, export zvierat a odpadov. Mimo areálová doprava má zabezpečenú väzbu na cestnú sieť.

Nárast dopravy počas prevádzky v porovnaní so súčasným stavom sa nepredpokladá. Kapacita a rozsah príslušných aj vnútro areálových komunikácií teda zostane nezmenená.

Nepočíta sa ani s rozšírením parkovacích plôch, ktoré sú pre navrhovanú zmenu činnosti dostatočné. Parkovanie je umožnené pri administratívnej budove družstva, na parkovanie je možné ďalej využiť aj voľné spevnené plochy.

Poľnohospodárska technika je odstavená na vyhradených spevnených plochách v areáli poľnohospodárskeho družstva.

Nároky na pracovné sily

Po realizácii navrhovanej zmeny činnosti sa nepredpokladá zvýšenie zamestnanosti na poľnohospodárskom družstve oproti súčasnej úrovni. Rekonštrukcia objektu bude vykonávaná prostredníctvom dodávateľských firiem.

Iné nároky

Iné nároky pre navrhovanú zmenu činnosti neboli špecifikované.

2.2 Údaje o výstupoch

Zdroje znečisťovania ovzdušia

Počas rekonštrukcie

Počas realizácie modernizácie chovu ošípaných hlavným zdrojom znečisťovania ovzdušia bude zvýšený prejazd a použitie stavebných mechanizmov. Líniové zdroje znečistenia budú predstavovať trasy dovážania stavebného materiálu. Množstvo emisií z líniových zdrojov počas výstavby nie je možné spoľahlivo odhadnúť, závisí od počtu pracovných mechanizmov a dopravných prostriedkov. Realizáciou riešenej rekonštrukcie sa predpokladá v dotknutej oblasti zvýšená prašnosť, preto bude nevyhnutné počas rekonštrukčných prác udržiavať stavenisko v stave, aby únik prachu a emisií do ovzdušia bol minimálny. Takýto zdroj spôsobí znečistenie ovzdušia iba v okolí stavby a to len dočasne, počas doby trvania rekonštrukcie.

Počas prevádzky

Prevádzky chovov hospodárskych zvierat zaťažujú životné prostredie emisiami znečisťujúcich látok do ovzdušia. Ustajnené zvieratá produkujú biologické teplo, dýchaním vodné pary a CO₂, rozkladom exkrementov vznikajú anorganické plyny – amoniak (NH₃) a vo veľmi malej miere sulfán (H₂S).

Pri prevádzke chovu hospodárskych zvierat vznikajú rozkladom organickej hmoty (krmív, stielky, trusu) látky, ktoré spôsobujú znečistenie ovzdušia. Hlavnou znečisťujúcou látkou je amoniak, ďalej metán, sulfán a oxid uhličitý. Sulfán, metán a oxid uhličitý sa pri dodržiavaní správnych zásad prevádzky pohybujú vo veľmi nízkych koncentráciách, t.j. neprekročia prípustné hodnoty. Amoniak a jeho plynné zlúčeniny, ktoré sú tvorené hlavne exkrementmi, je hlavnou zložkou zápachu. Amoniak a jeho plynné zlúčeniny vznikajú z výkalov pri ustajnení dobytku a na hnojisku. Amoniak a jeho plynné zložky sú a budú lokálnym zdrojom znečisťovania

ovzdušia. Pri nedostatočnom vetraní priestorov, najmä v zime, sa môžu tieto škodlivé plyny koncentrovať v ovzduší maštali.

Navrhovanou činnosťou sa súčasná kategorizácia zdroja znečisťovania ovzdušia nezmení.

Emisie TZL (tuhé znečisťujúce látky), SO₂, CO, NO_x, TOC pochádzajúce z vykurovania jednotlivých objektov z malých zdrojov znečisťovania ovzdušia. Emisné limity pre malé zdroje znečisťovania nie sú určené, ani povinnosť ich preukazovania.

Za plošné zdroje znečisťovania ovzdušia možno považovať spevnené manipulačné plochy, prístupové komunikácie možno považovať za líniové zdroje znečisťovania ovzdušia. Intenzitu znečisťovania je možné minimalizovať technickými a organizačnými opatreniami.

Mobilné zdroje znečisťovania ovzdušia počas prevádzky družstva predstavujú dopravné prostriedky zásobujúce areál družstva a obslužná doprava samotného areálu. Zásobovanie družstva krmivami odvoz zvierat a hnojovice vykonáva kamiónová doprava. Predpokladaná intenzita dopravy bude po realizácii navrhovanej činnosti nezmenená.

Odpadové vody

Vnútná kanalizácia v areáli je delená na technologickú-hnojovicovú, splaškovú a dažďovú kanalizáciu.

Technologická kanalizácia – odvádza hnojovicu z chovných hál do nádrže na hnojovicu, odkiaľ je prečerpávaná do žumpy alebo do fekálnych vozidiel. Maštale sú pravidelne čistené a z chovných hál je hnojovica odvádzaná technologickou kanalizáciou do záchytnej nádrže hnojovice. V areáli sa nachádzajú pri jednotlivých objektoch samostatné žumpy. Množstvo hnojovice zostáva po realizácii navrhovanej zmeny na súčasnej úrovni, nakoľko nedôjde k navýšeniu počtu chovaných zvierat – ide o navýšenie komfortu ošípaných.

Splašková kanalizácia – odvádza splaškové vody zo sociálnych a hygienických zariadení objektu administratívnej budovy do nepriepustnej žumpy. Obsah žumpy je vyvážaný cisternovým vozidlom na zneškodnenie do zariadenia prevádzkovaného oprávnenou osobou. Množstvo splaškových odpadových vôd zostáva po realizácii navrhovanej zmeny na súčasnej úrovni, nakoľko nedôjde k navýšeniu počtu zamestnancov.

Dažďové vody zo strechy rekonštruovaného objektu ako aj z ostatných budov budú odvedené voľne na terén a do zatravnenej časti pozemku družstva. Odvodnenie striech objektov je cez vonkajšie strešné žlaby so zvodmi, do ktorých je strecha vspádaná.

Poľnohospodárske družstvo nie je napojené na verejnú kanalizáciu obce.

Odpady

Odpad, ktorý vznikne počas stavebných prác nie je možné v súčasnosti úplne presne kvantifikovať. Odpad interného charakteru bez obsahu nebezpečných látok (zmes betónu, tehál, káble, železo, drevo vyťažená zemina a kamene) bude likvidovaný v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Predpokladané odpady vznikajúce počas modernizácie chovu ošípaných

Kat. číslo odpadu	Názov druhu odpadu	kategória
15 01 01	obaly z papiera a lepenky	O
15 01 02	obaly z plastov	O
15 01 03	obaly z dreva	O
15 02 02	absorbenty, filtračné materiály vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných, handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami	N
17 01 01	betón	O
17 01 02	tehly	O
17 01 07	zmesi betónu, tehál, obkladačiek a keramiky	O
17 02 01	drevo	O
17 04 05	železo a oceľ	O
17 09 04	zmiešané odpady zo stavieb a demolácií iné	O
20 03 01	zmesový komunálny odpad	O

Predpokladá sa, že vzniknuté odpady sa budú zhromažďovať v blízkosti zariadenia staveniska až do ich zmluvného zneškodnenia alebo zhodnotenia oprávnenou organizáciou. S nebezpečnými odpadmi sa bude nakladať v osobitnom režime – v zmysle aktuálne platnej legislatívy na úseku odpadového hospodárstva. Počas nakladania s odpadmi bude dodávateľ stavby rešpektovať a ako pôvodca odpadu dodržiavať ustanovenie zákona NR SR č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov.

Z hľadiska zmeny navrhovanej činnosti sa nezmení druhová skladba odpadov, ktoré bude navrhovaná činnosť produkovať, zásadne sa nemení ani ich množstvo. Vznikajúce odpady počas prevádzky budú naďalej skladované v samostatnom priestore a budú od seba oddelené podľa druhov vznikajúcich odpadov. V procese prevádzky vznikajú odpady kategórie ostatných odpadov – „O“ ako aj nebezpečných odpadov – „N“.

Predpokladané druhy odpadov z prevádzky po zrealizovaní navrhovanej zmeny

Kat. číslo odpadu	Názov druhu odpadu	kategória
02 01 06	zvierací trus, moč a hnoj vrátane znečistenej slamy, kvapalné odpady, oddelene zhromažďované a spracúvané mimo miesta ich vzniku	N
13 02 05	odpadové motorové, prevodové a mazacie oleje	N
15 01 01	obaly z papiera a lepenky	O
15 01 10	obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	N
16 01 07	olejové filtre	N
16 06 01	olovené batérie	N
20 01 21	žiarivky a iný odpad obsahujúci ortť	N
20 03 01	zmesový komunálny odpad	O

Všetky odpady sú zhromažďované vo vymedzenom priestore vo vhodných nádobách a oddelene podľa druhov odpadov. Osobitne sú zhromažďované nebezpečné odpady. Odpady sú zneškodňované oprávnenou organizáciou v súlade s požiadavkami právnych predpisov v odpadovom hospodárstve. Odpad s katalógovým číslom 02 01 06 poľnohospodárske družstvo rozmetá vlastným rozmetadlom na ornú pôdu, ktorú obhospodaruje a do 24 hodín zaoráva. Tieto odpady sú skladované v pevnom hnojisku v areáli poľnohospodárskeho družstva.

Pri prevádzke chovu ošípaných je potrebné počítať aj s úhynom zvierat. Množstvo uhynutých zvierat je obvykle stanovené priemerným percentom z celkového stavu zvierat na družstve. Uhynuté ošípané sú uskladňované do doby odvozu na zneškodnenie oprávnenou firmou v objekte na to určenom.

Pri nakladaní s odpadmi sa budú plne rešpektovať všeobecne záväzné právne predpisy v odpadovom hospodárstve a všeobecne záväzné nariadenia obce Jelšovce o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na jeho území, resp. VZN o miestnych daniach a o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Zdroje hluku a vibrácií

Počas realizácie zmeny navrhovanej činnosti sa zvýši hluková hladina. Hodnotenie nárastu hlukovej hladiny je závislé od organizácie výstavby, rozsahu nasadenia stavebnej techniky a dĺžky činnosti. Negatívne účinky hluku a vibrácií sa prejavia len počas rekonštrukčných prác a prejazdu ťažkých mechanizmov. Uvažované činnosti sa budú realizovať v dostatočnej vzdialenosti od obývaného územia, takže zvýšenie hlukovej hladiny v prostredí nebude nepriaznivo vplývať na obyvateľov najbližšej obývanej časti obce.

Zdrojom hluku počas prevádzky sú technologické zariadenia (ventilátory, čerpadlá, a pod.) a vozidlá privážajúce krmivá. Objekty sú osadené tak, aby sa zabezpečil minimálny dopad na zastavanú časť obce. Počas prevádzky navrhovanej zmeny činnosti je navrhovateľ povinný sa riadiť pri prevádzkovaní zdrojov hluku zákonom č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhláškou MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov. Stavba a jej prevádzka musí zabezpečovať, aby hluk a vibrácie pôsobiace na ľudí boli na takej úrovni, ktorá neohrozuje zdravie a je vyhovujúca pre pracovné prostredie.

Zmenou navrhovanej činnosti dôjde k minimálnemu navýšeniu hlukových hodnôt, avšak hluk nepresiahne hodnotu predpísanú hygienickými normami. Danému napomáha aj vzdialenosť areálu že najbližšej obytnej zóny, ktorá je vo vzdialenosti cca 350 m. Takto vytvorená prirodzená zvuková clona dostatočne tlmi hlukovú emisiu na nebadateľnú hranicu na zastavané územie dotknutej obce.

Zdroje žiarenia, tepla a zápachu

Zrealizovaním navrhovanej zmeny nevzniknú nové zdroje žiarenia alebo tepla. V plánovanej prevádzke nebudú inštalované zariadenia, ktoré by mohli byť zdrojom elektromagnetického alebo rádioaktívneho žiarenia v zdraví škodlivej intenzity.

Kontaminácia ovzdušia pachovými látkami (tieto sú pri chove ošípaných a manipulácii s hnojovicou intenzívne), vytváranie podmienok pre množenie hmyzu a šírenie choroboplodných zárodkov bude závisieť od počtu ustajnených zvierat.

Zdrojom zápachu v prevádzke maštale bude amoniak NH_3 vznikajúci rozkladom zvieracích fekálií a odparujúcich sa do ovzdušia. Obmedzenie jeho vzniku je možné pri chove v stajniach dosiahnuť znížením odparovacej plochy (celorošťová prevádzka), udržiavaním čistoty a prevádzkových predpisov pri manipulácii s hnojovicou a prípadne i nastavením proteínov v kŕmnych dávkach. V skladovacích nádržiach je hnojovica prekrytá prirodzenou krustou. Pri vývoze hnojovice na aplikáciu na pôdu sa používa vhodná technológia s čo najrýchlejším zaoraním hnojovice do pôdy v zmysle plánu hnojenia. Zásady aplikácie hnojovice v pláne hnojenia zohľadňuje najmä: výber vhodného miesta, klimatické podmienky, pôdne podmienky, načasovanie aplikácie (čo najskôr pred maximálnym rastom plodín), predpoklad šírenia zápachu (umiestnenie obydľí, smer vetra, vlhkosť a teplota).

Zo vstupov a výstupov pre zmenu navrhovanej činnosti uvedených vyššie vyhodnocujeme priame a nepriame vplyvy rekonštrukcie poľnohospodárskeho objektu – maštale. Z priamych vplyvov boli identifikované vplyvy na ovzdušie, nepriame vplyvy na pôdy, povrchové a podzemné vody a vplyvy na ostatné zložky životného prostredia sú zanedbateľné.

Najzávažnejšími problémami živočíšnej výroby z hľadiska možných vplyvov na životné prostredie a na obyvateľstvo sú obvyčajne:

- znečistenie ovzdušia pachovými látkami a amoniakom vrátane ich vplyvu na obyvateľov obce
- uskladnenie hnoja, manipulácia s ním, pri ktorej je možná kontaminácia prostredia hlavne podzemných a povrchových vôd
- aplikácia hnoja na poľnohospodárske pozemky s možnosťou prehnojovania, nevhodnej doby aplikácie alebo spôsobu aplikácie a z toho vyplývajúca kontaminácia prostredia
- v menšom rozsahu hlučnosť a prašnosť súvisiaca s prevádzkou areálu a jeho dopravnou obsluhou.

Vyvolané investície

V súčasnom štádiu poznania nie sú žiadne vyvolané investície známe.

3. Prepojenie s ostatnými plánovanými a realizovanými činnosťami v dotknutom území a možné riziká havárií vzhľadom na použité látky a technológie

Zmena navrhovanej činnosti, ktorá predstavuje modernizáciu existujúceho stavebne a technickým vybavením zastaraného ustajňovaného objektu určeného pre chov výkrmových ošípaných existujúceho družstva je umiestnená na parc. č. 2430/18 k.ú. Jelšovce.

Zmena navrhovanej činnosti v zásade nemení pôvodné riešenie do takej miery, aby vznikli riziká vo väzbe na nové technológie, či použité látky. Zdravotné riziká v existujúcej prevádzke a riešenie podľa zmeny navrhovanej činnosti je možné hodnotiť v zásade ako rovnaké.

Realizácia navrhovanej činnosti sa bude riadiť predovšetkým stavebnými technologickými predpismi a normami. Riziká počas výstavby vyplývajú z charakteru práce – stavebné práce, výškové práce, práca s elektrickými zariadeniami, stavebnými a dopravnými mechanizmami. V tomto smere sú riziká obdobné ako pri každej stavebnej činnosti. V etape modernizácie chovu ošípaných bude zvýšený pohyb mechanizmov. Preto k čiastočnému narušeniu pohody a kvality života príde v etape realizácie najmä hlukom, prachom a emisiami z dopravy. Toto narušenie bude len lokálne – dopravné trasy. Tento dopad nebude mať významný vplyv na zdravotný stav obyvateľov. Priame zdravotné riziká vznikajú v etape modernizácie chovu ošípaných – jedná sa predovšetkým o nebezpečenstvo úrazu pri doprave a manipulácii s materiálom, pri stavebných, najmä výškových prácach, pri práci s elektrickými zariadeniami a pod. Tieto riziká je možné eliminovať len pracovnou disciplínou a dodržiavaním zásad ochrany zdravia pri práci. Vzhľadom k tomu, že realizácia investičného zámeru bude len vo vyhradenom priestore, nemôžu vzniknúť reálne zdravotné riziká a iné dôsledky na obyvateľstvo.

Pri posudzovaní rizík vyplývajúcich z prevádzky treba analyzovať bezpečnostný systém prevádzky. Z neho vyplýva riziko dlhodobého vypadnutia elektrického prúdu, dlhodobého vypadnutia prívodu energetického zdroja. Je to však riziko minimálne a z hľadiska vplyvov na životné prostredie krátkodobé a zanedbateľné.

S realizáciou činnosti sú spojené aj určité riziká havarijného charakteru. Môže k nim dôjsť v dôsledku rizikových situácií spôsobených najmä extrémnym pôsobením prírodných síl (vietor, sneh, mráz, zosuvy). Dôsledkom rizikovej situácie môže byť kontaminácia horninového prostredia, pôdy a povrchových a pozemných vôd napr. hnojovicou, ropnými látkami, požiar, ale aj poškodenie zdravia smrťou. Jedná sa o veľmi málo pravdepodobné situácie, ktoré je možné eliminovať až vylúčiť dodržiavaním technologických predpisov pri jednotlivých prevádzkach.

Priame zdravotné riziká počas prevádzky budú znášať len pracovníci obsluhy zariadení. Riziká sú spojené s prevádzkou vlastných zariadení. Vzhľadom na charakter činnosti a na podmienku plnenia prísnych hygienických predpisov riziká sú minimálne. Všetky používané zariadenia musia byť ale konštruované tak, aby nemohlo prísť k priamemu ohrozeniu života alebo zdravia pracovníkov. S poruchami

zariadení a havarijnými stavmi nie sú spojené prípadné zdravotné riziká, ktoré by znášali obyvatelia.

Prevádzka bude vybavená pokynmi pre možné prevádzkové stavy a prostriedkami na elimináciu havarijných únikov nebezpečných látok a na ďalšie bezpečné nakladanie s nimi. Nehody technického pôvodu je možné minimalizovať bežnými opatreniami a dodržiavaním všeobecne záväzných právnych predpisov, noriem, prevádzkových predpisov, manipulačných a havarijných plánov, dodržiavaním návodov na obsluhu a údržbu strojov a zariadení, používaním osobných ochranných pracovných pomôcok.

4. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Z navrhovanej zmeny vyplýva pre prevádzkovateľa povinnosť požiadať o príslušné povolenie v zmysle zákona č. 50/1976 Z.z. v znení neskorších predpisov (stavebný zákon).

5. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch zmeny navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Zmena navrhovanej činnosti nebude mať vplyvy presahujúce štátne hranice.

6. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia vrátane zdravia ľudí

Stav kvality životného prostredia je podmienený dlhodobou pretrvávajúcou exploatáciou prírodných zdrojov, pomerne významným znečisťovaním ovzdušia, vody a pôdy. Do prostredia sa v dôsledku nedomyslených socioekonomických aktivít dostávajú mnohé cudzorodé látky, ktoré prenikajú do potravinového reťazca. To má nepriaznivý vplyv na vek a zdravie ľudí, ako aj na genofond hospodársky významných i voľne žijúcich druhov rastlín a živočíchov i na ekosystémy.

Predmetné územie sa nachádza na severovýchodnom okraji intravilánu obce v centrálnej časti katastra medzi štátnou cestou I. triedy I/64 a korytom rieky Nitra. Hranica intravilánu spolu s objektom družstva susedí s obhospodarovanými blokmi ornej pôdy.

Obec Jelšovce sa nachádzajú na území západného Slovenska. Podľa administratívneho členenia SR patrí obec do Nitrianskeho samosprávneho kraja (NSK) a do okresu Nitra. Obec Jelšovce sa nachádza 8 km severne od okresného a zároveň aj krajského sídla Nitra.

6.1. Geomorfologické pomery

Podľa geomorfologického členenia Slovenska patrí posudzované územie do Alpsko-Himalájskej sústavy, podsústavy Panónska Panva, provincie Západopanónskej panvy, subprovincie Malá Dunajská Kotlina, oblasti Podunajská nížina a celku Podunajská pahorkatina, podcelku Nitrianska niva. (Mazúr, E. Lukniš, in Atlas krajiny SR, 2002).

Sústava	Podsústava	Provincia	Subprovincia	Oblasť	Celok	Podcelok
Alpsko-himalájska	Karpaty	Západné Karpaty	Vnútro Západné Karpaty	Fatransko- tatranská oblasť	Tribeč	Zobor
						Jelenec
	Panónska panva	Západopanónska panva	Malá Dunajská kotlina	Podunajská nížina	Podunajská pahorkatina	Hronská pahorkatina
						Nitrianska niva
						Nitrianska pahorkatina
						Žitavská niva
						Žitavská pahorkatina

Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002

6.2. Geologická stavba

Podunajská pahorkatina zasahujúca do okresu Nitra nie je z hľadiska geologickej stavby príliš rôznorodá. Veľkú časť tvoria sivé a pestré íly, silty, piesky, štrky, sloje lignitu, sladkovodné vápence a polohy tufov, tufitov z útvaru neogén – kvartérne bazény. V podcelkoch Žitavská niva, Žitavská pahorkatina (severná až severovýchodná časť) a Hronská pahorkatina (západná časť) sa môžeme stretnúť aj so sivými, prevažne vápnitými ílmi, siltami, pieskami, štrkami, slojmi lignitu a polohami sladkovodných vápencov, gejziritmi z útvaru neogén – kvartérne bazény. V rámci podcelku Nitrianska pahorkatina sa vyskytuje v okolí mesta Nitra časť Nitrianske vršky, v ktorej sa vyskytujú aj tmavé až svetlé vápence a dolomity a tiež piesčité a krinoidové vápence, v hornej časti rohovcové a hľuznaté vápence z útvaru vnútrokarpatské, austroalpínske a dinarické jednotky – mezozoikum.

6.3. Ložiská nerastných surovín

V dotknutom území sa nenachádza žiadne ložisko rudných nerastných surovín, ropy a plynu. Ložiská nachádzajúce sa v širšom okolí a ich ochranné pásma nie sú v strete s realizáciou uvedenej zmene navrhovanej činnosti.

6.4. Pôdne pomery

Pôdy sa v dotknutej oblasti vyvinuli na sedimentoch neogénnej panvy. Z pôdných typov (Atlas krajiny SR, 2002) sa vo východnej časti katastra, ktorý je

súčasťou Nitrianskej pahorkatiny (Tribečské podhorie) nachádzajú fluvizeme – *fluvizeme kultizemné karbonátové* (sprievodné fluvizeme glejové karbonátové a fluvizeme karbonátové ľahké, z karbonátových aluviálnych sedimentov). Zvyšná časť katastra zasahuje do Nitrianskej nivy, z pôdných typov sa tu vyskytujú černoze a hnedozeme. V západnej časti katastra sú to *hnedozeme kultizemné* (lokálne modálne a erodované a regozeme kultizemné a modálne karbonátové, zo spraší). V centrálnej časti katastra sa vyskytujú *černoze hnedozemné a čiernicové* zo spraší a sprašových hĺn (lokálne černozemné ťažké a smolnice z neogénnych ílov).

Pôdy sú vo všeobecnosti charakteristické strednou priepustnosťou, retenčná schopnosť pôd je stredná v západnej polovici katastra veľká, majú vysoký obsah humusu väčší ako 2,3 %. Pôdna reakcia je slabo alkalická (pH 7,3 - 7,8), v západnej časti katastra stredne alkalická (pH 7,8 – 8,4). Vlhkostný režim pôd je mierne vlhký, v západnej časti katastra mierne suchý. Pôdy sú neskeletnaté až slabo kamenité (0 – 20 %), hlinité a v časti Tribečského podhoria ílovito-hlinité.

V dôsledku činnosti človeka sa podstatne menili a menia vlastnosti pôdneho krytu i mimo zastavaných území, činnosťou človeka sú intenzívne pozmenené najmä poľnohospodársky využívané pôdy. Vo väčšine poľnohospodársky využívaných územiach prebieha postupný proces degradácie pôd. Najväčšími negatívnymi procesmi sú vodná a veterná erózia, zhutňovanie pôdy a ich kontaminácia.

V katastri obce dominuje poľnohospodárska pôda (913,1096 ha), pričom podiel ornej pôdy dosahuje až 97,8 %. V katastri nie sú evidované žiadne lesné pozemky. Vegetáciu pomiestne tvoria iba dreviny rastúce mimo lesných pozemkov (brehové porasty, líniová zeleň a pod.).

6.5. Klimatické pomery

Dotknutá lokalita patrí podľa (Atlas krajiny SR, 2002) do teplej klimatickej oblasti (T), okrsku T2 – teplý suchý s miernou zimou, kde sa priemerné teploty v januári pohybujú nad -3°C. Priemerná ročná hodnota relatívnej vlhkosti vzduchu tu dosahuje 74%, pričom najväčšia vlhkosť je zaznamenaná v decembri (85%) a najmenšia v apríli (65%). Najväčší priemerný počet jasných dní s denným priemerom oblačnosti 0,0 – 1,9 desatín) má mesiac august a najmenší november. Priemerný ročný počet jasných dní dosahuje hodnotu 50,1 a priemerný ročný počet zamračených dní 116,8.

Z geografických faktorov sú pre rozloženie a chod teplôt najdôležitejšie nadmorská výška a reliéf. Celkovo patrí oblasť medzi veľmi teplé až teplé územia. Priemerné ročné teploty v dotknutom území sa pohybujú v rozpätí 7,5 až 10,0 °C. Najteplejším mesiacom je júl (16-20,5 °C), najchladnejším január (-1 až -4 °C).. Extrémne teploty namerané na klimatickej stanici v Nitre sú nasledovné - maximá teploty vzduchu sa pohybujú nad 35 °C (absolútne maximum 38,9 °C), minimá sú pod -25 °C (absolútne minimum -27,7 °C). Podľa dlhodobých pozorovaní dosahuje priemerná ročná teplota hodnotiaceho územia hodnotu 9,9°C. Maximálne teploty vzduchu boli zaznamenané v auguste (38,9°C) a minimálne v januári (-26,6°C).

Množstvo zrážok všeobecne stúpa s nadmorskou výškou. Priemerný ročný úhrn zrážok sa v meste Nitra pohybuje od cca 500 do 800 mm, pričom zrážkový gradient (pribúdanie ročného úhrnu zrážok na 100 výškových metrov) je cca 30-50 mm. Najviac zrážok spadne v mesiacoch máj - august, najmenej v mesiacoch január - marec. Celkovo patrí oblasť Nitry medzi zrážkovo deficitné územia (okrem vyšších oblastí pohoria Tribeč).

V oblasti prevládajú severozápadné vetry, ďalšími častými vetrami sú východné, severovýchodné a západne smery vetrov. Najmenej časté sú juhozápadné, južné a juhovýchodné smery vetrov. Najsilnejšie vetry sa vyskytujú v zime a na jar. Bezvetrie je menej časté a prevláda hlavne v letných mesiacoch a začiatkom jesene. Priemerná rýchlosť vetra počas roka je 2,3 m/s.

6.6. Hydrologické pomery

Povrchové vody

Objekt poľnohospodárskeho družstva spolu s katastrom obce Jelšovce patrí do povodia rieky Nitra. Rieka preteká celým katastrom od jeho severovýchodnej hranice smerom na juhozápad. V rámci katastra sa nenachádzajú ďalšie líniové vodné toky, ktoré by tvorili priame prítoky rieky v katastri obce. Juhovýchodný okraj členitej katastrálnej hranice viackrát pretína potok Dobrotka, ktorý sa ľavostranné vlieva do rieky až v meste Nitra.

Rieka Nitra pramení na svahoch Malej Fatry vo výške 800 m n. m. z mezozoických vápencov. Priemerný ročný prietok vody v rieke nad haťou v Dolných Krškanoch je $17,6 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$, v ústí do Váhu $24,1 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ a špecifický odtok z územia je $6,12 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \cdot \text{km}^2$. Hladina v rieke nad haťou sa udržiava na kóte 136 m n. m. Pod Novými Zámkami sa do rieky Nitry vlieva jej najväčší ľavostranný prítok Žitava. Najvodnatejší mesiac v roku je všeobecne marec a najsuchší september. V jarných mesiacoch odtečie cca 40 % ročného odtoku. Celkovo na rieke Nitre prevládajú veľké vody v jarných mesiacoch pri topení snehov. Desiatročná voda je $285 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ a storočná $385 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$.

V susedstve vodného toku Nitry sa zachovali vodné plochy so sprievodnou pobrežnou vegetáciou ako pozostatky jej meandrov v severovýchodnej časti katastra. Lokalizované sú v blízkosti Vodného diela Jelšovce, ktorého účelom je energetické využívanie a vzdúvanie hladiny vody pre užívateľov nad vodným dielom (chov rýb, športová rekreácia). Jedna menšia vodná plocha je lokalizovaná ešte južne od intravilánu obce na pravobrežnej strane rieky.

Lokalita navrhovanej činnosti bezprostredne nesusedí so žiadnym z uvedených tokov. Najbližšie, približne 400m juhovýchodne, sa nachádza rieka Nitra.

Podzemné vody

Podľa hydrogeologickej rajonizácie Slovenska je katastrálne územie súčasťou dvoch čiastkových rajónov (subrajónov) – NA10 (Stredonitrianska niva) a NA20 (Bojnianska a Zálužianska pahorkatina), ktoré sú súčasťou hydrogeologického rajónu

NQ 071 – neogén Nitrianskej pahorkatiny. Využiteľné množstvo podzemných vôd dosahuje v celom subrajóne NA10 $1,0 - 1,99 \text{ l.s}^{-1}$ a subrajóne NA20 $0,2 - 0,49 \text{ l.s}^{-1}$. V nive Nitry sú zdrojom podzemnej vody štrkovopieskové riečne sedimenty, ktoré v okolí mesta Nitra dosahujú do 5 miestami až do 12 – 14 metrov. Priemerná výdatnosť týchto vodných zdrojov dosahuje $8 - 9 \text{ l.s}^{-1}$. Zdrojom podzemných vôd sú existujúce vodné toky, vody prestupujúce z okolitých pahorkatín a zrážkové vody. Vody majú vysokú mineralizáciu ($500 - 1100 \text{ mg.l}^{-1}$), chemicky sú charakterizované ako kalcium – bikarbonátové vody s možným sekundárnym znečistením (najmä dusičnany).

Vŕtaná studňa HA1-102 sa nachádza v areáli poľnohospodárskeho družstva. Výdatnosť vodného zdroja je $4,2 \text{ l.s}^{-1}$. Množstvo odoberanej podzemnej vody zo studne je merané vodomermom. Voda zo studne je dodávaná do aknaglóbusu a rozvádzaná potrubím do jednotlivých objektov.

Minerálne a geotermálne vody

V záujmovom území sa nenachádzajú zdroje geotermálnych, minerálnych vôd, ani prírodné liečivé zdroje, územie dotknuté navrhovanou činnosťou nezasahuje do žiadneho vodohospodársky chráneného územia.

Vysoký stupeň industrializácia regiónu Hornej Nitry, ako aj intenzívne poľnohospodárske využívanie územia v okolí rieky Nitra majú nepriaznivý vplyv na kvalitu povrchových a podzemných vôd.

Vodohospodársky chránené územia

Priamo v hodnotenom území sa nenachádza žiadne vodohospodársky chránené územie ani žiadny vodný tok alebo vodná plocha. Treba rešpektovať ochranné pásmo vodného zdroja - vŕtaná studňa HA1-102.

6.7. Biotické pomery

Flóra

Na základe fyto geograficko-vegetačného členenia Slovenska (Atlas krajiny SR, 2002) sa záujmové územie zaraďuje do Dubovej zóny, Nížinatej podzóny, Pahorkatinnej oblasti, okresu Nitrianskej pahorkatiny a Nitrianskej nivy. Potenciálnu prirodzenú vegetáciu v záujmovom území predstavujú:

- jaseňovo-brestovo-dubové lesy v povodiach veľkých riek (*Ulmenion*)
- nížinné hygrolilné dubovo-hrabové lesy (*Quercu robori-Carpinetum*)
- dubové a cerovo-dubové lesy (*Quercetum petraeae-cerris*)

Reálna vegetácia - v lokalite plánovanej činnosti a jej bezprostrednom okolí sa nachádzajú výlučne nepôvodné – antropogénne biotopy závislé od dodatkovj energie, s nízkou stabilitou a minimálnou diverzitou rastlinných aj živočíšnych druhov. V reálnej vegetácii sa uplatňujú najmä druhy xerofilné a xerotermné, v brehovjch porastoch v susedstve vodných plôch sú to hygroliftné druhy. Výrazný je výskyt ruderalných a segetálnych druhov, výskyt iných taxónov je silne ovplyvnený človekom. Najzachovalejšie pozostatky pôvodných spoločenstiev predstavujú časti *brehovjch porastov* v okolí existujúcich vodných tokov alebo vodných plôch,

zastúpené môžu byť dreviny mäkkých alebo tvrdých lužných lesov spolu so sprievodnou bylinnou vegetáciou. Všetky existujúce brehové porasty plnia brehoochrannú funkciu, spolu s ďalšími funkciami – produkčná, filtračná, agromelioračná a tieniaca (vodoochranná).

Nelesná stromová a krovinná vegetácia – líniové porasty pozdĺž vodných tokov alebo ciest, vetrolamy, remízky, solitéry alebo skupiny stromov spolu s krovitým podrastom. Vznikli umelo alebo prirodzenou sukcesiou. V krajine má takáto vegetácia významnú funkciu a preberá sčasti funkciu pôvodných lesných spoločenstiev (napr. funkcia krajínovotvorná, refugiálna, pôdoochranná, mikroklimatická, pufráčna a hydričná).

Trávnato-bylinné porasty – plošné alebo líniové, najmä v blízkosti ciest, železničných tratí, oplotení alebo na hrádzach. Ovplyvňované sú sukcesiou. Prevažná časť je v rámci pravidelnej údržby kosená. Vznikli umelo alebo na miestach, kde boli odstránené dreviny a plochy neboli vhodné na obrábanie.

Súkromná a verejná vegetácia – pestrá vegetácia súkromných záhrad a v okolí súkromných stavieb, jej stav je závislý od možností a prostriedkov majiteľov. Verejná vegetácia je realizovaná úmyselne najmä v intraviláne obce.

Hospodárska vegetácia – plošne najrozšírenejšia. Má produkčnú funkciu, je intenzívne obhospodarovaná a tým aj najmenej stabilná, závislá na dodatočnej energii, bez ktorej dochádza k jej degradácii a zániku. Jedná sa o biotopy obrábaných pôd a polí.

Fauna

Zaujmové územie patrí k Vnútrokarpatským zníženinám, do Panónskej oblasti, k juhoslovenskému obvodu a dunajskému pahorkatinovému okrsku. Môžeme sa stretnúť so živočíšnymi spoločenstvami charakterizujúcimi kroviny, stepi, lesostepi, prechodné biotopy a kultúrnu step.

Vzhľadom na existujúce prírodné podmienky je diverzita fauny chudobná, uplatňujú sa typicky nížinné a pahorkatinné druhy, ktoré osídľujú:

Biotopy tečúcich vôd, vodné biotopy – tečúce vody (najmä rieka Nitra) a vodné plochy sú významným migračným koridorom živočíchov. Vodné biotopy sú domovom viacerých druhov rýb a slúžia aj ako potravný a hniezdny biotop pre vodné vtáctvo (napr. kačica divá (*Anas platyrhynchos*), sú aj biotopom obojživelníkov, prípadne plazov (užovka fľakaná (*Natrix tessellata*), užovka obojková (*Natrix natrix*)).

Biotopy trávnych porastov a poľnohospodárskej pôdy – ich význam pre živočíchy je minimálny, ako zdroj potravy pre vtáctvo slúžia najmä trávne porasty. Biotopy obýva drobná poľovná zver – bažant obyčajný (*Phasianus colchicus*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), prípadne jarabica poľná (*Perdix perdix*). Z plazov sa vyskytujú najmä jašterice. Kataster obce možno zaradiť do areálu potravného biotopu vzácneho orla kráľovského (*Aquila heliaca*), ktorý hniezdi v niekoľkých pároch na severozápadnom okraji pohoria Tribeč, prípadne v juhovýchodnej časti Považského Inovca.

Nelesná stromová a krovinná vegetácia – často tvorí migračný koridor pre drobné živočíchy (ježe, drobné hlodavce), hniezdny alebo potravný biotop vtákov, najmä

spevavcov. Slúži aj ako refúgium pre ďalšie druhy poľovnej zveri – srnec lesný (*Capreolus capreolus*), diviak lesný (*Sus scrofa*).

Ľudské sídla – charakteristické sú niektoré drobné hlodavce (myši, hraboše a potkany), synantropné druhy vtákov (napr. vrabec domový (*Passer domesticus*), lastovička domová (*Hirundo rustica*), belorítko obyčajná (*Delichon urbica*)) a iné spevavce.

Vo všeobecnosti je v uvedených biotopoch zastúpený hmyz – motýle a zástupcovia radu blanokrídlavcov, dvojkrídlavcov, rovnokrídlavcov, sieťokrídlavcov a chrobákov.

V katastrálnom území obce Jelšovce platí v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov prvý stupeň územnej ochrany. Neexistujú tu aktuálne plochy s výskytom chránených druhov rastlín, živočíchov, biotopov alebo biotopov druhov, pre ktoré by bola časť územia osobitne chránená. Z hľadiska pôsobnosti organizácie štátnej ochrany prírody spadá riešené územie pod Štátnu ochranu prírody SR - Správa CHKO Ponitrie.

V zmysle ÚPN-R Nitrianskeho kraja v znení zmien a doplnkov sa v katastrálnom území nachádzajú tieto prvky územného systému ekologickej stability: RBk Rieka Nitra a RBk Rieka Nitra - Perkovský potok. Regionálny biokoridor Rieka Nitra - Perkovský potok vedie intenzívne využívanou poľnohospodárskou krajinou a prepája regionálne biokoridory rieka Nitra a Perkovský potok

V rámci sústavy chránených území NATURA 2000 nie sú v k. ú. Jelšovce evidované chránené vtáčie územia ani územia európskeho významu. V blízkosti k. ú. Jelšovce sa nachádza Chránené vtáčie územie Tríbeč a územie európskeho významu Zobor.

6.8. Obyvateľstvo

Obec Jelšovce nie je veľkou obcou – počet obyvateľov obce nepresahuje 2 000. Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, čiastočne je aj odrazom významu obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien. V súčasnosti má obec 994 obyvateľov (údaj k 31. 12. 2019).

Štruktúra náboženského vyznania obyvateľov obce je rozmanitá, pričom prevahu má Rímskokatolícka cirkev (83,68%). Takmer 7% obyvateľov je bez vyznania. Gréckokatolícka cirkev a Evanjelická cirkev augsburského vyznania sa pohybuje pod hranicou 0,5%.

Podľa ukazovateľa národnosti je možné konštatovať, že obec je z tohto hľadiska homogénnym sídlom. V obci žije 94,26% obyvateľov, ktorí sa hlásia k slovenskej národnosti.

Obec bola osídlená už v neolite. Na území obce sa nachádzali sídliská volútovej a lengyelskej kultúry, sídlisko eneolitické s kanelovanou keramikou (pece na vypaľovanie), sídlisko maďarovskej kultúry zo staršej doby bronzovej a čačianskej

kultúry z mladšej doby bronzovej, popolnicové pohrebisko z mladšej doby bronzovej, sídlisko hallštatské, laténske a laténsko-dácke, slovanské sídlisko a pohrebisko z doby veľkomoravskej.

Obec je písomne doložená od roku 1326 ako Egurzegh, neskôr Egerszegh (1334), Jagerseg (1920), Jagersek (1927), Jelšovce (1948), maďarsky Egerszek, Nyitraegerszeg. Obec sa spomína od roku 1326, fara od roku 1332. Obec patrila nitrianskej kapitule, neskôr časť trnavskému panstvu ostrihomského arcibiskupstva. Jelšovce boli poľnohospodárska obec.

V obci sa nachádza rímskokatolícky Kostol svätej Márie Magdalény. Jeho najstaršia časť, kaplnka, bola postavená v roku 1322. V roku 1733 bola rozšírená. Pôvodná kaplnka sa stala bočnou kaplnkou nového kostola. Neskôr, v roku 1913, bola pôvodná baroková veža zničená a nahradená novou. Tá sa zachovala do dnešného dňa. Nad hlavným oltárom sa nachádza obraz sv. Márie Magdalény, ktorej je kostol zasvätený. Namaľovaný bol v roku 1890. Farnosti patria aj niektoré vzácne historické pamiatky, ako napríklad kalich a monštrancia z 18. storočia, alebo niektoré sochy svätých. Neďaleko kostola sa nachádza fara, ktorá je postavená v barokovom štýle. V roku 2008 je na nej realizovaná rekonštrukcia strechy.

Obec Jelšovce nevlastní žiadne významné kultúrne alebo prírodné pamiatky a rekreačné zóny, čo sťažuje rozvoj cestovného ruchu a rekreácie. V rámci obce je umiestnená prevádzka Reštaurácie a Pálenice Jelšovce, ktorá je vyhľadávaným gastronomickým zariadením.

6.10. Infraštruktúra

Cestná doprava

Obec Jelšovce z hľadiska automobilovej dopravy leží na trase štátnej cesty č.64 (Komárno - Nitra - Topoľčany – Žilina), prostredníctvom, ktorej je napojená aj na svoje administratívne centrum. Postavenie tejto štátnej cesty v tomto úseku nepatrí medzi najdôležitejšie dopravné ťahy v rámci Slovenska a plní najmä regionálnu funkciu v Nitrianskom kraji, takže svoj význam má najmä ako napojenie na štátnu cestu č.51 resp. 65 v polohe mesta Nitra, ktorá prepája západ územia Slovenska so stredom resp. východom. Katastrálnym územím obce prechádza úsek štátnej cesty č.64 v dĺžke 3271 m. Veľkosti obce zodpovedá aj malý počet miestnych komunikácií.

Železničná doprava

Katastrálnym územím obce Jelšovce prechádza železničná trať č.140 (Nové Zámky - Nitra - Topoľčany – Prievidza) v celkovej dĺžke 3220 m a odbočka na trať č.141 (Nitra – Leopoldov) v celkovej dĺžke 1780 m. Takto je obec napojená na svoje administratívne centrum aj prostredníctvom železnice. Celkovo sa denne realizuje niekoľko vlakových spojení smerom na Nitru a rovnako smerom aj na Topoľčany.

6.11. Technická Infraštruktúra

Obec Jelšovce nemá zatiaľ zriadený verejný vodovod v celej obci pre potreby zásobovania obyvateľstva. V obci Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. prevádzkuje verejný vodovod, ktorý zásobuje asi 1/3 obyvateľov obce z Ponitrianskeho skupinového vodovodu.

Zásobovanie poľnohospodárskeho družstva a skladov CO je zabezpečované z vlastných zdrojov. Kapacitné údaje nie sú známe. Obec má vybudovanú kanalizačnú sieť a ČOV, avšak ČOV si vyžaduje intenzifikáciu. Ostatné splaškové vody z domácností sú zachytávané do žump vybudovaných pri jednotlivých nehnuteľnostiach. Likvidáciu zabezpečujú fekálne vozy prepravou na to určenú ČOV.

Energetika Obec Jelšovce je zásobovaná elektrickou energiou z transformovne 110 kV/22 kV Nitra - Chrenová z jednej strany a 110 kV/22 kV Topoľčany z druhej strany prostredníctvom kmeňového vedenia č. 243. Toto kmeňové vedenie v súčasnosti je vedené územím obce s realizáciou legislatívnych ochranných pásiem. Okrem uvedených transformovní, ktoré dodávajú 22 kV, je na rieke Nitra Hydrocentrála - Jelšovce, ktorá pracuje ako špičková. Takto je docieľená možnosť prevádzky a dodávky elektrickej energie pre obec. V obci sa nachádza 5 trafostaníc /kVA/ - 22/0,4 a 1 hydrocentrála. Hydrocentrála má jeden hydrogenerátor o výkone 1,2 MW.

V obci je vybudovaná rozvodná sieť plynu. Zemný plyn sa v obci v najväčšej miere používa na účely vykurovania, prípravu teplej vody, varenie a na rôzne technologické účely. Primárnym zdrojom ZP obce je VTL prípojka PN25 DN50 Jelšovce z VTL plynovodu PN25 DN300 Jelšovce - Nitra a VTL regulačná stanica (RS) RS 1200 Jelšovce obec. Sekundárnym zdrojom ZP v obci je STL1 plynovodná DS. Táto tzv. miestna sieť (MS) pozostáva z jednej údržbovej oblasti (ÚO) s názvom ÚO Jelšovce.

Verejné telekomunikačné vedenia a zariadenia T-com pozostávajú z optickej linky paralelnej so železnicou. Z tejto linky je privedený optický kábel do rozvodne nachádzajúcej sa pri Obecnom úrade.

6.12. Priemysel a poľnohospodárstvo

Poľnohospodárske družstvo sa venuje rastlinnej a živočíšnej výrobe. Rastlinná výroba je so zameraním na obilniny a kukuricu (60%), olejninu (15%), strukoviny (5%), repa a okopaniny (10%) a krmoviny. V živočíšnej výrobe je prioritný chov ošípaných.

Stav podnikateľského prostredia môže obec meniť len v obmedzenom rozsahu. V rámci svojej činnosti môže obec vyvinúť snahu vytvoriť podmienky pre zlepšenie podnikateľského prostredia a rozvoj podnikania v obci. Hlavným faktorom rozvoja podnikania v obci môžu byť existujúce voľné plochy ako predpoklad k prilákaní investorov do obce, následnej tvorbe pracovných miest a k zníženiu nezamestnanosti v obci a okolitých obciach.

6.13. Súčasný stav kvality životného prostredia

Ovzdušie je najvýraznejšie poškodenou zložkou životného prostredia. V rámci okresu je ovplyvnené existujúcimi veľkými, strednými a malými zdrojmi znečisťovania ovzdušia, automobilovou dopravou, ale aj prenosmi emisií zo vzdialených zdrojov. Územie obce Jelšovce z hľadiska kvality ovzdušia nepatrí medzi zaťažené oblasti a nevyžaduje si osobitnú ochranu ovzdušia v zmysle zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší.

V obci Jelšovce sa nenachádza žiadny veľký znečisťovateľ ovzdušia. Obec je plynofikovaná čím sa do ovzdušia dostáva minimálne množstvo nebezpečných látok, hoci v súčasnosti prevláda trend návratu vykurovania tuhým palivom (drevo) z dôvodu nárastu cien zemného plynu. Návrt k vykurovaniu drevom predstavuje nárast emisií, ktoré vysoko prevyšujú emisie z vykurovania plynom.

Zdroje znečisťovania ovzdušia v obci Jelšovce predstavujú väčšinou plynové kotolne, prevádzka dopravy na ceste I/64, prach z nespevnených plôch a poľnohospodárskej pôdy. Celkovo možno zhodnotiť, že dotknutá obec sa vyznačuje dobrou kvalitou ovzdušia.

Z vývoja množstva základných znečisťujúcich látok v okrese Nitra v rokoch 2009 až 2016 (NEIS, 2018) vyplýva, že vývoj množstva znečisťujúcich látok v okrese Nitra má priaznivý charakter, nakoľko množstvá základných znečisťujúcich látok sú stabilné, s výnimkou množstva CO, ktoré má mierne stúpajúcu tendenciu.

Vývoj množstva zákl. znečisťujúcich látok v okrese Nitra v rokoch 2009 – 2016

Rok	Názov okresu	SO ₂ (t)	NO ₂ (t)	CO (t)	TZL (t)
2009	Nitra	9,75	630,49	2 198,90	43,01
2010	Nitra	9,63	483,93	1 979,70	51,67
2011	Nitra	19,15	743,46	1 776,76	49,97
2012	Nitra	38,28	148,55	768,34	42,76
2013	Nitra	45,25	151,27	899,28	44,86
2014	Nitra	74,20	154,10	1 035,15	52,26
2015	Nitra	76,076	157,713	1463,974	46,254
2016	Nitra	66,202	158,051	1 628,59	42,237

Zdroj: NEIS, 2018

Hodnotenie kvality povrchových vôd sa v súlade s § 4a, ods. 1 zákona 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov vykonáva v povodiach, čiastkových povodiach a v útvaroch povrchových vôd. V riešenom území sa nachádzajú vodohospodársky významné vodné toky Nitra a Dobrotka, avšak priamo v obci Jelšovce sa nenachádza žiadny sledovaný profil na kvalitu povrchových vôd.

Vysoký stupeň industrializácia regiónu Hornej Nitry, ako aj intenzívne poľnohospodárske využívanie územia v okolí rieky Nitra majú nepriaznivý vplyv na kvalitu povrchových a podzemných vôd. Kvalita povrchových vôd úzko súvisí s intenzitou priemyselnej, poľnohospodárskej výroby a zastavanosťou obcí. Aj napriek určitým zlepšeniam, ktoré možno vyjadriť znížením množstva aplikačných hnojív, zvýšením starostlivosti a udržiavaním prevádzkyschopnosti žump a existujúcich ČOV a dobudovania kanalizačnej siete. Rieka Nitra patrí medzi silne až veľmi silne znečistené rieky antropogénnou činnosťou už od jej horného toku. Od miesta odberu

Nad Kľačnom až po ústie je rieka Nitra zaradená do IV. až V. triedy kvality. Eutrofizačné procesy na toku Nitry, vzhľadom na jej väčšie zaťaženie dusíkom a fosforom, prebiehajú oveľa intenzívnejšie, čo sa prejavuje aj vo väčšom náraste biomasy. Rieka Nitra je veľmi zaťažená vypúšťaním odpadových vôd.

V okolí riešeného územia môžeme hodnotiť kvalitu podzemných vôd dvoch hydrogeologických komplexov, a to neogénnych sedimentov a kvartérnych náplav rieky Nitra. Podzemné vody neogénnych sedimentov majú prevažne dobrú kvalitu a vyhovujú požiadavkám noriem, pri hlbšom obehu majú vodné zdroje vyšší obsah chloridov, mangánu, železa a vysokú vodivosť. Kvalita podzemných vôd riečnych náplav Nitry sa mení od hornej časti, kde má dobrú kvalitu, až po strednú časť, kde je výraznejšie ovplyvnená antropogénnou činnosťou. Podzemné vody kvartérnych aluviálnych sedimentov rieky Nitry sú zvyčajne znečistené dusičnanmi a antropogénnym biologickým znečistením. Vplyv na kvalitu povrchových a podzemných vôd majú aj zrážky.

Odpadové hospodárstvo v obci Jelšovce sa riadi podľa všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti odpadového hospodárstva a podľa všeobecne záväzných nariadení obce Jelšovce o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobným stavebným odpadom na území obce resp. o miestnych daniach a o miestnom poplatku za komunálne a drobné stavebné odpady. Zber komunálneho odpadu v obci zabezpečuje spol. ENVI-GEOS Nitra a odvoz a likvidácia separovaného zberu je riešená prostredníctvom Ponitrianskeho združenia obcí pre separovaný zber.

Zdravotný stav obyvateľstva je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov: ekonomickej a sociálnej situácie, výživových návykov, životného štýlu, úrovne zdravotníckej starostlivosti a v neposlednom rade aj kvality životného prostredia. Okres Nitra dosahuje v rámci Nitrianskeho kraja najvyššiu strednú dĺžku života mužov (69,5 rokov) a najnižšiu mieru úmrtnosti (pod hranicou celoslovenského priemeru). Kraj prekračuje slovenský priemer takmer vo všetkých ochoreniach, pričom prvenstvo dosahuje v úmrtnosti na nádorové ochorenia, na ochorenia tráviacej a dýchacej sústavy, na cievne choroby mozgu i na vonkajšie príčiny. V poslednom období je zaznamenaný rapídny nárast alergií: sezónnej i celoročnej alergickej rinitídy, bronchiálnej astmy, dermorespiračného syndrómu a potravinovej alergie.

Hluk a vibrácie patria k najväznejším rizikovým faktorom zdravia človeka, avšak vplývajú aj na živočíšstvo. Negatívne pôsobia na zdravotný stav ľudí, vyvolávajú poruchy sluchu, psychiky a zapríčiňujú neurózy. Vibrácie sú aj poškodzujúcim faktorom stavieb a konštrukcií. V rámci obce Jelšovce predstavujú bodové zdroje hluku malé výrobné prevádzky. Líniovým zdrojom hluku je automobilová doprava na ceste I/64, miestnych účelových komunikáciách a železničná doprava. Železničná doprava predstavuje menší podiel (vzhľadom na intenzitu prepravy) v intenzite hlučnosti a jej pôsobenie sa sústreďuje do najbližšieho okolia železničných tratí.

IV. Vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva vrátane kumulatívnych a synergických

Vplyv na horninové prostredie a reliéf

Vzhľadom na povahu posudzovanej zmeny činnosti a jej umiestnenie nepredpokladáme žiadne vplyvy na geologické a geomorfologické pomery lokality. V dotknutom území, ani v jeho bezprostrednom okolí sa nenachádzajú žiadne ložiská nerastných surovín, ktoré by mohli byť ovplyvnené realizáciou navrhovanej činnosti.

Potenciálnym negatívnym vplyvom na horninové prostredie môže byť v tomto prípade len náhodná havarijná situácia, ktorej však možno účinne predísť dôsledným dodržiavaním bezpečnostných a prevádzkových opatrení v zmysle platnej legislatívy. Činnosť je a bude prevádzkovaná tak, aby bola v prípade havárie maximálne eliminovaná možnosť kontaminácie horninového prostredia. Navrhovanú zmenu v porovnaní so súčasným stavom preto hodnotíme ako bez vplyvu na geologické a geomorfologické pomery lokality.

Vplyvy na povrchové a podzemné vody

Technické a technologické zabezpečenie navrhovanej činnosti je navrhnuté tak, aby prevádzkou zmeny navrhovanej činnosti neboli ovplyvnené hydrogeologické ani hydrologické pomery v dotknutom území.

Vzhľadom na umiestnenie zmeny navrhovanej činnosti do existujúceho areálu poľnohospodárskeho družstva nepredpokladáme žiadne vplyvy na povrchové a podzemné vody lokality. Prevádzka naďalej predpokladá odvádzanie splaškových vôd do samostatnej existujúcej žumpy v súčasných množstvách. Splašková odpadová voda je/bude odvážaná a zneškodňovaná na základe vopred uzatvorenej zmluvy prostredníctvom oprávnenej osoby v zariadení na to určenom.

Hnojovica bude produkovaná v rovnakých množstvách ako v súčasnosti a bude s ňou nakladané doterajším spôsobom (odvádzanie hnojovice z chovných hál do nádrže na hnojovicu, odkiaľ je prečerpávaná do žumpy alebo do fekálnych vozidiel najmä na aplikáciu do pôdy).

Potenciálnym negatívnym vplyvom na vodné pomery môže byť v tomto prípade len náhodná havarijná situácia, ktorej však možno účinne predísť dôsledným dodržiavaním bezpečnostných a prevádzkových opatrení v zmysle platnej legislatívy. Vzhľadom na vyššie uvedené hodnotíme vplyv zmeny navrhovanej činnosti na vodné pomery v porovnaní so súčasným stavom ako aj kumulatívne bez vplyvu.

Vplyvy na ovzdušie a klímu

Realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k zmene ani závažnému ovplyvneniu klimatických pomerov v dotknutom území v porovnaní so súčasným stavom.

Z hľadiska kvality ovzdušia bude navrhovaná činnosť emitovať znečisťujúce látky do ovzdušia predovšetkým v dôsledku pohybu automobilov pri rekonštrukcii ako

aj počas prevádzky navrhovanej činnosti. Nárast objemu výfukových splodín v ovzduší areálu a na trase prístupových ciest počas prevádzky však nebude nadlimitný. Navrhovaná činnosť nebude mať počas prevádzky negatívny vplyv na kvalitu ovzdušia v dotknutom území, ani jeho najbližšom okolí.

Vplyv existujúcej prevádzky na ovzdušie dotknutého územia je daný najmä emisiami amoniaku, ktorý podľa prílohy č. 2 vyhlášky MŽP SR č. 410/2012 Z.z. patrí do 3. skupiny, 3. podskupiny a pachové látky. Emisie NH_3 a pachových látok majú fugitívny charakter, preto sa na ne emisné limity nestanovujú a neuplatňuje sa ani povinnosť ich preukazovania. Obmedzenie ich vzniku je možné pri chove v stajniach dosiahnuť znížením odparovacej plochy (celorošťová prevádzka), udržiavaním čistoty a prevádzkových predpisov pri manipulácii s hnojovicou a prípadne i nastavením proteínov v kŕmnych dávkach. Hnojovica v skladovacích nádržiach je prekrytá prirodzenou krustou. Celkové emisie amoniaku sa realizáciou navrhovanej činnosti zásadne nezmenia, nakoľko počet chovaných zvierat na družstve nebude touto zmenou navýšený.

Vplyv zmeny navrhovanej činnosti na kvalitu ovzdušia v hodnotenej lokalite možno hodnotiť ako málo významný.

Vplyvy na pôdu

Navrhovaná činnosť nepredpokladá zastavanie voľnej plochy areálu družstva novými stavebnými objektmi – jedná sa o rekonštrukciu/modernizáciu existujúcich. Vzhľadom na uvedené nepredpokladáme žiadne vplyvy na pôdu.

Potenciálnym negatívnym vplyvom na pôdu môže byť v tomto prípade len náhodná havarijná situácia, ktorej však možno účinne predísť dôsledným dodržiavaním bezpečnostných a prevádzkových opatrení v zmysle platnej legislatívy. Činnosť je a bude prevádzkovaná tak, aby bola v prípade havárie maximálne eliminovaná možnosť kontaminácie pôdy. Navrhovanú zmenu v porovnaní so súčasným stavom preto hodnotíme ako bez vplyvu na pôdne pomery lokality.

Vplyv na faunu, flóru a ich biotopy

Vzhľadom na dostatočnú priestorovú vzdialenosť významných prírodných ekosystémov od lokality zámeru a jeho charakteru nie je predpoklad priameho negatívneho ovplyvnenia genofondu a biodiverzity širšieho záujmového územia.

Realizácia zmeny navrhovanej činnosti si nevyžiada výrub drevín.

Prevádzka poľnohospodárskeho družstva je lokalizovaná v zastavanom území obce. Realizácia zmeny navrhovanej činnosti ani jej prevádzka si nevyžiada zásah ani odstránenie jestvujúcich biotopov a taktiež neovplyvní faunu a flóru posudzovanej lokality.

Zmenou navrhovanej činnosti nedôjde k narušeniu záujmov ochrany prírody a krajiny. Umiestnenie posudzovanej činnosti je navrhované v území, na ktoré sa vzťahuje prvý – všeobecný stupeň územnej ochrany, bez osobitnej územnej alebo druhovej ochrany. Vzhľadom na synantropný charakter fauny a flóry a nízku druhovú diverzitu v posudzovanej lokalite, absenciu chránených území v okolí posudzovanej

činnosti, nepredpokladáme negatívny vplyv na faunu a flóru a ich biotopy. Navrhovanou činnosťou nebudú dotknuté ani ohrozené jednotlivé prvky ÚSES. V záujmovom území ani v tesnej blízkosti sa nenachádza žiadne územie zaradené do sústavy Natura 2000 ani žiadne chránené územie, ktoré by mohlo byť navrhovanou činnosťou ohrozené.

Vplyv na krajinu

Dotknuté územie sa nachádza v dostatočnej vzdialenosti od zastavaného územia dotknutej obci, cca 350 m od najbližšej obytnej zóny, v rámci areálu poľnohospodárskeho družstva pre chov ošípaných.

Realizáciou navrhovanej činnosti nevzniknú nové prvky v krajinnej štruktúre širšieho územia a nezmení sa funkčné využitie krajiny ani obrazu krajiny. Projekt nepredpokladá negatívny alebo rušivý vplyv na krajinu. Navrhovaná činnosť bude začlenená do existujúceho areálu určeného pre živočíšnu výrobu rešpektujúc zónu obytnej zástavby a nebude mať vplyv na štruktúru a scenériu krajiny. Navrhovanú zmenu v porovnaní so súčasným stavom preto hodnotíme ako bez vplyvu na scenériu a štruktúru krajiny.

Vplyv na obyvateľstvo

Negatívne vplyvy počas rekonštrukcie predstavujú predovšetkým zvýšenú hlukovú záťaž a prašnosť na priľahlých komunikáciách.

Počas stavebných aktivít – najmä v počiatočnej fáze rekonštrukcie bude dochádzať k zvýšenej prašnosti v okolí priamo dotknutého areálu. Miera prašnosti bude závisieť od okamžitých poveternostných pomerov – rýchlosti a smere vetra. Tieto vplyvy na okolie je možné zmierniť vhodnými organizačnými opatreniami.

Intenzita dopravy počas budúcej prevádzky poľnohospodárskeho družstva (dovoz kŕmnych zmesí, veterinárnych prípravkov a iných chemikálií, odvoz zvierat, hnojovice a iného nešpecifikovaného odpadu, pohyb zamestnancov) nebude vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti zmenená, nakoľko sa nezvyšuje kapacita družstva.

Areál poľnohospodárskeho družstva sa nachádza cca 350 m od najbližšej obytnej zóny. Túto vzdialenosť možno považovať za dostatočnú pre zamedzenie výraznejších negatívnych vplyvov na zdravotný stav obyvateľstva. Realizovaná činnosť bude zdrojom amoniaku a pachových látok. Amoniak (NH_3) je bezfarebný alkalický plyn s typickým zápachom. Čuchový prah pre všetky zápachajúce látky je hodnota veľmi subjektívna. Odhady v literatúre sa značne líšia. Pre amoniak sa vôbec najnižšia hodnota koncentrácie v ovzduší, kedy už začne byť čuchovo registrovaná uvádza hodnota 0,6 ppm, t.j. $417 \mu\text{g.m}^{-3}$. Pre vnútorné pracovné priestory sa vo Vestníku MZ SR uvádza priemerný hygienický limit 20 mg.m^{-3} , hraničný limit 40 mg.m^{-3} . Pre kratšiu expozíciu (cca 1 hod) sa v literatúre uvádza prípustná koncentrácia 200 – 300 mg.m^{-3} . Na túto koncentráciu si možno zvyknúť, hoci nad 100 mg.m^{-3} už pôsobí dráždivo.

Zápach z hnojovice môže byť obyvateľmi krátkodobo vnímaný pri jeho preprave na aplikáciu na polia a pri aplikácii. Emitovanie NH_3 a pachových látok má v normálnych prevádzkových režimoch variabilný charakter.

V záujmovom území sa činnosti, ktoré sú predmetom tohto zámeru, nebudú dotýkať individuálnych a skupinových záujmov ľudí (bývanie, ochrana prírody a krajiny, nútená migrácia obyvateľstva a pod.). Poľnohospodárske družstvo je situované ďalej od zastavanej časti obce takže modernizácia chovu ošípaných, ako aj samotná prevádzka neovplyvní doterajšiu pohodu a kvalitu života.

V sociálnej sfére za pozitívny vplyv možno označiť predovšetkým vytvorenie pracovných príležitostí počas modernizácie farmy pre dodávateľov stavby.

Hlučnosť pri manipulácii so zvieratami nepresiahne súčasnú úroveň. Miera intenzity a pravdepodobnosti vzniku nebola vyhodnotená a bude zodpovedať počtu už v súčasnosti ustajnených zvierat.

Vzhľadom na vyššie uvedené hodnotíme vplyvy navrhovanej zmeny činnosti na obyvateľstvo zo sociálneho a ekonomického hľadiska ako pozitívne, z environmentálneho hľadiska navrhovanej činnosti ako bez vplyvu.

Hodnotenie zdravotných rizík

Dôležitým činiteľom pri všetkých prácach spojených s realizáciou navrhovanej činnosti je bezpečnosť práce. Je potrebné, aby všetci zodpovední pracovníci pri prácach dôsledne dodržiavali bezpečnostné predpisy. Pri výstavbe sa musia vytvoriť podmienky pre dodržiavanie zásad ochrany a bezpečnosti práce v súlade s príslušnými bezpečnostnými predpismi. Počas rekonštrukcie musí byť stavenisko označené a zabránený vstup nepovolánym osobám.

Zhotoviteľ musí pre svojich pracovníkov na stavenisku zabezpečiť sociálne požiadavky a hygienické opatrenia v súlade s platnými zákonmi a predpismi.

Priame zdravotné riziká počas prevádzky objektov navrhovanej činnosti sú minimálne. Prípadné zdravotné riziká budú eliminované dodržiavaním bezpečnostných predpisov a prevádzkových poriadkov. Všetky používané zariadenia sú konštruované tak, aby nemohlo prísť k priamemu ohrozeniu života alebo zdravia pracovníkov. Zdravotné riziko s možným širším záberom nie je reálne. Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti, pracovné postupy, materiálové vstupy a výstupy z činnosti a hlavne jej umiestnenie, negatívny dopad na obyvateľov je zanedbateľný. Prevádzka navrhovanej činnosti nesmie narušiť pohodu a kvalitu života obyvateľov hlukom a zápachom. Hygienické požiadavky stanovuje orgán na ochranu zdravia.

Zmena navrhovanej činnosti a jej prevádzka nebude mať žiaden negatívny vplyv na zdravie obyvateľov.

V. Všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie

Navrhovateľ plánuje na existujúcom objekte - maštali v rámci existujúceho poľnohospodárskeho družstva Jelšovce zameraného na chov ošípaných realizovať investičné operácie financované zo zdrojov Európskej únie. Plánované investičné operácie sú zamerané na modernizáciu existujúceho objektu na parcele č. 2430/18 k.ú. Jelšovce. Jeho realizáciou sa nemení spôsob užívania a ani schválené parametre poľnohospodárskeho družstva. Modernizáciou prevádzky nebude navýšený počet chovaných zvierat na družstve, dôjde len k zvýšeniu komfortu pre ošípané. Modernizáciu (osadenie novej technológie kŕmenia a výmena strešnej krytiny) vyvolali mimo technického stavu objektov aj súčasné trendy v zlepšovaní podmienok pre chov hospodárskych zvierat, čo mimo obnovy technického stavu objektu maštale a modernizácie technického vybavenia, neznamená aj zvyšovanie plošných nárokov prislúchajúcich na jedno zviera.

Riešenie využíva existujúce prípojky na verejné inžinierske siete a areálové rozvody inžinierskych sietí. Nie je potrebné budovať nové prípojky IS na rozvody verejných inžinierskych sietí. Existujúce betónové a asfaltové komunikácie budú bez zmien. Navýšenie počtu zamestnancov sa nepredpokladá a nevyvolá tak potrebu na vybudovanie nových parkovacích státí pre zamestnancov a návštevy v areáli. Navrhovanou zmenou činnosti nedôjde k zmene dopravnej infraštruktúry v území, nakoľko je táto pre navrhovanú zmenu dostatočná. Navrhované riešenie zodpovedá súčasným technickým možnostiam a vyhovuje kritériám pre moderné prevádzky. Navrhovaná rekonštrukcia nemá žiadne väzby na jestvujúcu okolitú výstavbu. Rekonštruovaný je existujúci objekt, ku ktorému má investor vlastnícke právo. Všetky nové úpravy sú riešené v rámci pozemku a objektu vo vlastníctve alebo správe navrhovateľa.

V zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nebude navrhovaná zmena činnosti predstavovať novú činnosť.

Ako vyplýva z predchádzajúcich hodnotení vplyvov na jednotlivé zložky životného prostredia, výsledný dopad možno zhodnotiť ako nepatrný vzhľadom na minimum priamych dopadov a reálnu možnosť účinne ovplyvniť hlavné riziká realizáciou vhodných opatrení. Výsledné pôsobenie navrhovanej zmeny neohrozí funkčnosť prvkov ekologickej stability a osobitne chránených častí prírody, ani charakter krajinej štruktúry so zastúpením cenných a významných prvkov v dotknutom území.

Vplyvy navrhovanej zmeny na jednotlivé zložky životného prostredia sú opísané v predchádzajúcich kapitolách, pričom ich významnosť sa znižuje so zvyšujúcou sa vzdialenosťou od hodnotenej činnosti. Z hľadiska komplexného posúdenia očakávaných vplyvov môžeme zhodnotiť, že vo väčšine sledovaných ukazovateľov je zmena navrhovanej činnosti hodnotená ako bez vplyvu.

Na základe uvedených skutočností a výsledkov doteraz spracovaných odborných podkladov odporúčame oznámenie o zmene navrhovanej činnosti ukončiť v tomto štádiu a ďalej zmenu činnosti neposudzovať, nakoľko realizácia

modernizácie chovu ošípaných je environmentálne prijateľná a nebude mať pri bežnej prevádzke negatívny vplyv na životné prostredie a obyvateľstvo.

Pri splnení podmienok legislatívy v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľov je v plnej miere akceptovateľná.

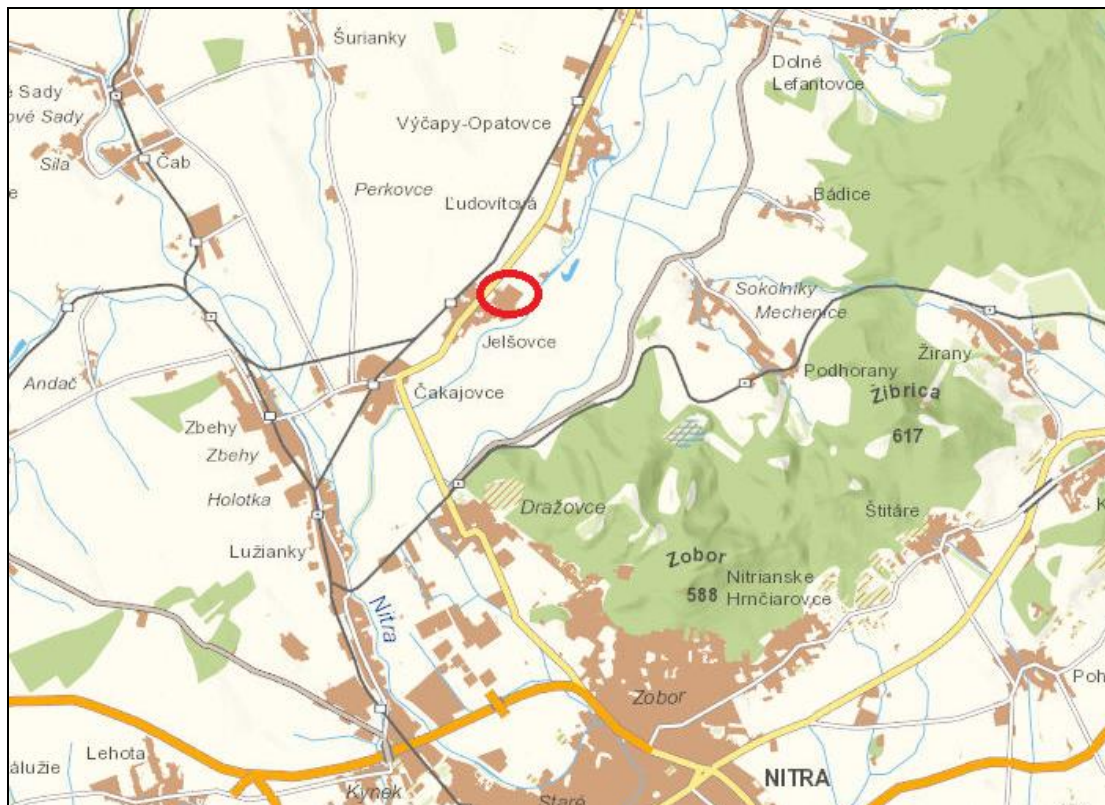
VI. Prílohy

1. Informácia, či navrhovaná činnosť bola posudzovaná podľa zákona; v prípade, ak áno, uvedie sa číslo a dátum záverečného stanoviska, príp. jeho kópia

Poľnohospodárske družstvo Jelšovce začalo svoju činnosť ešte pred účinnosťou legislatívy pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie. Preto realizované činnosti neboli posudzované podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Navrhovaná činnosť bola posudzovaná ešte v roku 2017 a v danej veci bolo vydané rozhodnutie č. OSZP3-2017/021554-011-F07 zo dňa 12.06.2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 12.07.2017. Keďže dochádza len k zmene technológie, navrhovaná činnosť podlieha oznámeniu zmeny činnosti v zmysle zákona. Pre účely posúdenia navrhovanej činnosti je vypracované toto Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti.

2. Mapy širších vzťahov s označením umiestnenia zmeny navrhovanej činnosti v danej obci a vo vzťahu k okolitej zástavbe

3. Dokumentácia k zmene navrhovanej činnosti

Ako podklad k vypracovaniu predmetného oznámenia o zmene činnosti slúžili informácie poskytnuté navrhovateľom, administratívne podklady a ďalšia súvisiaca dokumentácia PD Jelšovce.

VII. Dátum spracovania

Nitra, marec 2021

VIII. Meno, priezvisko, adresa a podpis spracovateľa oznámenia

.....

Ing. Marián Ondruš – predseda predstavenstva
Poľnohospodárske družstvo Jelšovce
951 43 Jelšovce

IX. Podpis oprávneného zástupcu navrhovateľa

.....

Ing. Marián Ondruš – predseda predstavenstva
Poľnohospodárske družstvo Jelšovce
951 43 Jelšovce